

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان

خرافه و پاسخ به خرافات مطرح شده در شهرستان مسجد سلیمان و حومه

استاد راهنما

سرکار خانم طیبه حاطمی کاهکش

پژوهشگران

سمیرا مدملیلی وند ، سودابه یوسفی ، فاطمه طهماسبی خواه ، اشرف بیرگانی

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله علیها) شهرستان مسجد سلیمان

زمستان ۹۷

فهرست

۲	خرافه و پاسخ به خرافات مطرح شده در شهرستان مسجدسلیمان و حومه
۴	چکیده
۵	فصل اول
۶	گفتار اول: مفهوم شناسی خرافه
۷	گفتار دوم: تاریخچه پیدایش خرافه
۸	گفتار سوم: عوامل ایجاد خرافه
۱۱	گفتار چهارم: عوامل گرایش به خرافه
۲۲	فصل دوم
۲۲	گفتار اول: خرافات در مجالس عزاداری
۲۳	- خرافات در مراسمات ختم
۲۷	گفتار دوم: سایر خرافات
۲۸	- سحر و جادو
۲۹	- جن
۳۰	- صبر بر عطسه
۳۰	- به تخته کوبیدن
۳۲	فصل سوم
۳۳	گفتار اول- پیامدهای خرافه گرایی
۳۴	۲. از دست رفتن فرصت ها و امیدواری های کاذب
۳۴	۳. بالارفتن آمار طلاق و خشونت در خانواده ها
۳۵	گفتار دوم- راهکارهایی برای پیشگیری از خرافات
۳۵	الف - راه کارهای نظری
۳۵	۱. بالابردن سطح علم و آگاهی
۳۵	۲. وجود رهبران دینی و پیروی از آنها
۳۶	۳. توجه به قرآن و مفاهیم آن
۳۷	ب- راه کارهای عملی
۳۷	۱- برانگیختن حس تشخیص حق از باطل
۳۷	۲- بیان علل و اسباب حقیقی حوادث
۳۸	۳- توجه دادن به خدا به عنوان حافظ انسان ها
۴۰	نتیجه گیری
۴۱	منابع و مأخذ

چکیده

هر جامعه دارای فرهنگ و آداب و رسوم و اعتقادات خاصی است که باعث متمایز شدن آن از جوامع می گردد. آداب و رسومی که اکثر افراد جامعه آن را پذیرفته اند و به آن احترام می گذارند بدون شک از مجموعه این آداب و رسوم ، بخشی از آن نیز آمیخته باخرافات است .

برخی از این باورهای خرافی دارای ریشه های عمیقی بوده و به قرن ها پیش برمی گردند به همین خاطر به نوعی در بین تمام ملت ها وجود دارد . بعضی دیگر دارای قدمت کمتری می باشند و مربوط به یک ملت یا پیروان مذهبی خاص است.

علل و انگیزه های مختلفی در پذیرش و گرایش انسان به خرافات موثر است. برخی از این علل اعتقادی و برخی علل روانی و یا سیاسی و اجتماعی می باشد.

یکی از دلایل بی توجهی جامعه به خرافات و غفلت از مبارزه با آن، این است که جامعه از آثار زیان بار خرافه در تمامی جهات زندگی فردی و اجتماعی آگاهی ندارد.

فصل اول

- گفتار اول: مفهوم شناسی خرافه
- گفتار دوم: تاریخچه پیدایش خرافه گرایی
- گفتار سوم: عوامل ایجاد خرافه
- گفتار چهارم: عوامل گرایش به خرافه

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله)، به عنوان منجی بشریت از موهومات و پندارهای غلط، نه تنها در دوران رسالتشان به مبارزه با این گونه امور می پرداختند بلکه از همان دوران کودکی هم با عقاید و افکار خرافی مقابله می نمودند.

-نتیجه گیری

خرافه و خرافه گرایی از دیرباز در هر جامعه ای وجود داشته است، ولی شیوع و رواج آن در بین جوامع مختلف، فرق میکند. خرافه گرایی امری موهوم و زائیده ی جهل است و تا زمانی که علم مطلق نصیب بشر نگردد، انسان ها پیوسته گرفتار اوهام و باطل خواهند بود. متأسفانه بخشی از خرافه با نیت خاصی از کشورهای غربی به کشور ما منتقل شده اند که کارکرد سیاسی دارند. مسئولان فرهنگی باید در این زمینه هوشیار باشند و به موقع این توطئه ها را خنثی کنند. خرافه از مظاهر فساد است و لذا باید با آن مبارزه کرد و به اصلاح آن پرداخت. خرافه بیماری ای است که برتن جامعه عارض میشود و مصلح، طبیبی است که به معالجه بیماری میپردازد.

در این راستا دستگاه های فرهنگی کشور و مراکز آموزشی جامعه و حوزه های علمی و وظیفه دارند که ولاً خرافه ها را از دین بزدايند و دین حقیقی را در معرض دید و فکر مخاطبان خود قرار دهند و ثانیاً با بهره گیری از الزامات جدید، تصویری را از دین ارائه دهند که در مقابل گزاره های نوین، صامت و ساکت نباشد. این دو مهم البته نیازمند جهد فراوان است.

بنابراین لزوم مبارزه با خرافه گرایی در روزگار ما اصلی تردیدناپذیر است. در این مسیر ابتدا باید معنای خرافه را به درستی شناخت و در عین حال در مسیر نفی خرافه، کرامات، امور خارق العاده غیبی و معنویت گرایی را نفی نکرد. البته این مسئله لزوم حذف خرافات از جامعه را نفی نمیکند و لذا تمام نهادهای فرهنگی و آموزشی کشور برای ریشه کن کردن خرافات در دین رسالت عظیمی را بردوش دارند و کوتاهی در این زمینه قطعاً خسارات جبران ناپذیری را به اجتماع و دین وارد خواهد ساخت.

۱. اسلام و خرافات، راه های پیشگیری و درمان ، دکتر مرضیه مختاری پور ، (مجله پاسدار اسلام ، ۱۳۹۲ ، شماره ۳۸۵) .
۲. جنیان و جن زدگان ، میم. آشتیانی ، نشر واریان ، ۱۳۸۶ .
۳. خرافات ، سحر و جادوگری از دیدگاه قرآن و عترت ، محمد بیستونی ، ناشر: بیان جوان، ۱۳۸۵ .
۴. خرافه گرایی چیست ، چرایی و کارکردها ، ناشر: گروه پژوهشهای فرهنگی و اجتماعی ، پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام ، پژوهشنامه ۱۳۷۸ .
۵. خرافه گرایی و خرافه زدایی ، سکینه میرزائی ، نشر هاجر، ۱۳۹۶ .
۶. روانشناسی خرافات ، فاطمه شعبی ، انتشارات الکترونیکی رایگان ، سال ۹۲ .
۷. ریشه های خرافات و کارکرد آنها در فرهنگ مردم، علی جهانشاهی افشار و محمدحسین شمس الدینی مطلق (دو فصلنامه فرهنگ و عامه، سال ۲، شماره ۳، ۱۳۹۳) .
۸. قرآن و خرافه باوری ، سیدحیدر علوی نژاد ، ص ۲
۹. لحظه جان دادن ، اسد ا... محمدی نیا ، ناشر: سبط اکبر (علیه السلام) ، ۱۳۸۳، ص ۱۶۶-۱۶۷
۱۰. یکصد و هشتاد پرسش و پاسخ ، ص ۶۷۲
۱۱. مبارزه اسلام با خرافات ، جعفر سبحانی ، مجله درس هایی از مکتب اسلام، شماره ۱۳۴۶، ۱۲،
- ۱۲.

